

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru”

(2018/C 361/05)

Ziņotāja: Tanya HRISTOVA (BG/PPE), Gabrovas komūnas mērs

Atsauces dokumenti: Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru. Eiropas Komisijas ieguldījums vadītāju 2017. gada 17. novembra sanāksmē Gēteborgā”

COM(2017) 673 final

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

COM(2018) 23 final

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

2. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(2) Eiropas Savienība, šo vērtību iedvesmota, ir veiksmīgi apvienojusi valstis, kopienas un cilvēkus unikālā politiskajā projektā, nodrošinot ilgāko miera periodu Eiropā, kas savukārt ir radījis sociālo stabilitāti un ekonomisko labklājību. Tas, ka dalībvalstis ir pieņēmušas Līgumā noteiktās vērtības, rada kopēju pamatu, kas veido īpašo Eiropas dzīvesveida un identitātes iezīmi un nodrošina Eiropas Savienības vietu pasaules mērogā.	(2) Eiropas Savienība, šo vērtību iedvesmota, ir veiksmīgi apvienojusi valstis, to reģionus, pilsētas, lauku apvidus, kopienas un cilvēkus unikālā politiskajā projektā, nodrošinot ilgāko miera periodu Eiropā, kas savukārt ir radījis sociālo stabilitāti un ekonomisko labklājību. Tas, ka dalībvalstis ir pieņēmušas Līgumā noteiktās vērtības, rada kopēju pamatu, kas veido īpašo Eiropas dzīvesveida un identitātes iezīmi un nodrošina Eiropas Savienības vietu pasaules mērogā.

Pamatojums

Pašsaprotams.

2. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

3. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(3) Eiropas Savienība un tās dalībvalstis saskaras ar dažādām problēmām, tostarp populismu, ksenofobiju, sabiedrību šķeļošu nacionālismu, diskrimināciju, viltus ziņu un maldinošas informācijas izplatīšanos, kā arī radikalizāciju. Šie apstākļi varētu radīt ievērojamu apdraudējumu mūsu demokrātiju pamatiem, vājināt uzticību tiesiskumam un demokrātiskām iestādēm, kā arī ietekmēt kopēju piederības izjūtu Eiropas sabiedrībās un to starpā.	(3) Eiropas Savienība, tās dalībvalstis, kā arī vietējās un reģionālās pašvaldības saskaras ar dažādām problēmām, tostarp populismu, ksenofobiju, sabiedrību šķeļošu nacionālismu, diskrimināciju, viltus ziņu un maldinošas informācijas izplatīšanos, kā arī radikalizāciju. Šie apstākļi varētu radīt ievērojamu apdraudējumu mūsu demokrātiju pamatiem visos pārvaldības līmeņos, vājināt uzticību tiesiskumam un demokrātiskām iestādēm, kā arī ietekmēt kopēju piederības izjūtu Eiropas sabiedrībās un to starpā.

Pamatojums

Pašsaprotams.

3. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

4. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	(5) Izglītības un kultūras politikā svarīga nozīme ir vietējām un reģionālajām pašvaldībām, jo tās atrodas vistuvāk Eiropas iedzīvotājiem un arī sabiedrība tās uztver kā vistuvāko pārvaldes līmeni. Tāpēc vietējām un reģionālajām pašvaldībām arī turpmāk ir jāpilda sava nozīmīgā funkcija ierosināto pasākumu un reformu īstenošanā un pielāgošanā, turklāt pašvaldībām ir jābūt iesaistītām jau agrīnos lēmumu pieņemšanas posmos, tādējādi garantējot reālu un efektīvu rezultātu un gādājot, lai ES izglītības un kultūras politikas pievienotā vērtība būtu jūtama vietējiem iedzīvotājiem.

Pamatojums

Pašsaprotams.

4. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

12. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	(13) <i>Šajā kontekstā ir vērts uzsvērt arī to, ka, izstrādājot izglītības un apmācības sistēmu reformas, ir ļoti svarīgi izpētīt reģionālās atšķirības un ekonomiskās un sociālās sekas, ko Eiropas Savienībā rada prasmju trūkums un prasmju neatbilstība.</i>

Pamatojums

Pašsaprotams.

5. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

13. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(13) Šajā kontekstā ir būtiski svarīgi, lai dalībvalstis pastiprinātu savus centienus turpināt īstenot visus 2015. gada Parīzes deklarācijas mērķus. Ir jo īpaši svarīgi vēl vairāk veicināt kopīgas vērtības kā kohēzijas un iekļaušanas virzītājspēkus, atbalstīt līdzdalīgas mācību vides īstenošanu visos izglītības līmeņos, uzlabot skolotāju apmācību pilsoniskuma un daudzveidības jautājumos un sekmēt medijpratības un kritiskās domāšanas prasmes visiem izglītojamajiem.	(13) Šajā kontekstā ir būtiski svarīgi, lai dalībvalstis pastiprinātu savus centienus turpināt īstenot visus 2015. gada Parīzes deklarācijas mērķus un nodrošinātu vietējām un reģionālajām pašvaldībām instrumentus, kas nepieciešami efektīvai īstenošanai uz vietas. Ir jo īpaši svarīgi vēl vairāk veicināt kopīgas vērtības kā kohēzijas un iekļaušanas virzītājspēkus, atbalstīt līdzdalīgas mācību vides īstenošanu visos izglītības līmeņos, uzlabot skolotāju apmācību pilsoniskuma un daudzveidības jautājumos un sekmēt medijpratības un kritiskās domāšanas prasmes visiem izglītojamajiem.

Pamatojums

Pašsaprotams.

6. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

15. apsvēruma

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(15) Programma "Erasmus+" apliecina, ka mobilitāte un pārrobežu kontakti ir visefektīvākais veids, kā pieredzēt Eiropas identitāti. Ir būtiski svarīgi, lai visas izglītojamo kategorijas gūtu vienlīdzīgu labumu no iespējām, ko sniedz šī programma, jo īpaši skolu apmaiņas starp dalībvalstīm. Virtuālā mobilitāte, jo īpaši e-mērķsadarbības tīklā, ir izcils instruments tiešai saziņai starp skolēniem un turpmākajos gados būtu jāizmanto plašākā mērogā, arī apvienojumā ar fizisku mobilitāti.	(15) Programma "Erasmus+" apliecina, ka mobilitāte un pārrobežu kontakti ir visefektīvākais veids, kā pieredzēt Eiropas identitāti. Ir būtiski svarīgi, lai visas izglītojamo kategorijas gūtu vienlīdzīgu labumu no iespējām, ko sniedz šī programma, jo īpaši skolu apmaiņas starp dalībvalstīm un to iekšienē. Virtuālā mobilitāte, jo īpaši e-mērķsadarbības tīklā, ir izcils instruments tiešai saziņai starp skolēniem un studentiem, un turpmākajos gados būtu jāizmanto plašākā mērogā, arī apvienojumā ar fizisku mobilitāti. Šajā kontekstā būtu jāpaver arī jaunas iespējas kultūras mobilitātei un jāpaplašina jau esošās.

Pamatojums

Pašsaprotams.

7. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

2. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	3. izmanto vietējo un reģionālo pašvaldību tuvumu Eiropas iedzīvotājiem un faktu, ka stratēģiski tām ir vislabākās iespējas attiecīgajā teritorijā analizēt dažādo kultūras grupu konkrētās vajadzības, reaģēt uz tām un likt pamatus patiesam kultūru dialogam un kopīgo vērtību popularizēšanai;

Pamatojums

Pašsaprotams.

8. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

4. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Iekļaujošas izglītības nodrošināšana 4. veicināt iekļaujošu izglītību visiem izglītojamajiem, jo īpaši:	Iekļaujošas izglītības nodrošināšana 4. veicināt iekļaujošu izglītību visiem izglītojamajiem, jo īpaši:

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
a) iekļaujot visus skolēnus kvalitatīvā izglītībā, sākot no agrīna vecuma; b) nodrošinot skolēniem un studentiem nepieciešamo atbalstu saskaņā ar viņu vajadzībām, tostarp personām ar nelabvēlīgiem sociālekonomiskajiem apstākļiem, migrantu izcelsmi, speciālās izglītības vajadzībām, kā arī talantīgākajiem audzēkņiem; c) atvieglojot pāreju starp dažādiem izglītības līmeņiem un ļaujot nodrošināt pienācīgu izglītības un karjeras ievirzi;	a) iekļaujot visus skolēnus kvalitatīvā izglītībā, sākot no agrīna vecuma, nodrošinot visiem apmācāmajiem, tostarp no lingvistiskām, reliģiskām, etniskām vai citām minoritāšu grupām, vienlīdzīgas iespējas un piekļuvi izglītībai; b) nodrošinot skolēniem un studentiem nepieciešamo atbalstu un palīdzību saskaņā ar viņu vajadzībām, tostarp personām ar nelabvēlīgiem sociālekonomiskajiem apstākļiem, migrantu izcelsmi, bēgļiem, kuri vēlas kā iedzīvotāji integrēties Eiropas Savienībā, personām ar speciālās izglītības vajadzībām, kā arī sasniegumiem bagātiem audzēkņiem; c) pievērsoties izglītojamo īpašajām vajadzībām ES reģionos, kam ir ģeogrāfiski neizdevīgs stāvoklis un demogrāfiskas problēmas, un arī tālākajos reģionos; d) atvieglojot pāreju starp dažādiem izglītības līmeņiem un ļaujot nodrošināt pienācīgu izglītības un karjeras ievirzi, kā arī visiem izglītojamiem nodrošinot atbalstu mūžizglītības iegūšanai un mācību iespējas visas dzīves garumā; e) sniedzot nepieciešamo atbalstu tam, lai liktu lielāku uzsvāru uz valodu apguvi jau pamatskolas mācību programmā, jo pastāv uzskats, ka valodas visefektīvāk var apgūt agrīnā vecumā, un vājas valodu zināšanas ir arī viens no galvenajiem šķēršļiem, kas kavē cilvēku brīvu pārvietošanos un tāda darbaspēka piedāvājuma veidošanu, kas atbilst Eiropas ekonomikas vajadzībām; f) jauniešiem dodot iespēju apgūt un veidot papildu prasmes, izmantojot formālo un ikdienējo mācīšanos, jo tas ne tikai uzlabo jauniešu nodarbinātības iespējas – viņu prasmes labāk saskaņojot ar darba tirgus vajadzībām –, bet arī viņiem dod iespēju aktīvāk piedalīties solidaritātes projektos un Eiropas nākotnes veidošanā ⁽¹⁾. ⁽¹⁾ CDR 851/2017 – “Ieguldījums Eiropas jaunatnē un Eiropas Solidaritātes korpuss”

Pamatojums

Daļēji vēl lielāka uzmanība ir veltīta īpašajām izglītības vajadzībām un vienlīdzīgām iespējām, taču vienlaikus pievienota mūžizglītības un apmācības dimensija, jo izglītošanos nevar attiecināt tikai uz noteikta vecuma izglītojamiem.

9. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

6. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Eiropas dimensijas veicināšana mācībās 6. veicināt Eiropas dimensiju mācībās, sekmējot: a) izpratni par Eiropas kontekstu un kopīgo mantojumu, kā arī informētību par ES dalībvalstu daudzveidību; b) izpratni par ES rašanos un darbību; c) skolēnu un skolotāju līdzdalību e-mērķsadarbības tīklā un pārrobežu mobilitātē, jo īpaši skolām; d) praktiskus projektus, lai palielinātu informētību par Eiropas Savienību izglītības centros, jo īpaši izmantojot tiešu mijiedarbību ar jauniešiem;	Eiropas dimensijas veicināšana mācībās 6. veicināt Eiropas dimensiju mācībās, sekmējot: a) izpratni par Eiropas kontekstu un kopīgo mantojumu, kā arī informētību par ES dalībvalstu daudzveidību un to pašvaldību līmeņa struktūru bagātīgo klāstu, tādējādi veidojot izpratni par kopīgu Eiropas kultūras mantojumu; b) izpratni par ES rašanos un darbību, kā arī savām ES pilsoņa tiesībām; c) skolēnu un skolotāju līdzdalību e-mērķsadarbības tīklā un pārrobežu mobilitātē, jo īpaši skolām; d) praktiskus projektus, lai palielinātu informētību par Eiropas Savienību izglītības centros, jo īpaši izmantojot tiešu mijiedarbību ar jauniešiem vietējā un reģionālajā līmenī – viņiem tuvākajā pārvaldības līmenī; e) uz mūžizglītību orientētu attieksmi, kura cita starpā ietver arī pieaugušo izglītību un mudina uz tādu domāšanas veidu, kam raksturīga nepārtraukta zinātkāre un tieksme pēc zināšanām un izcilības, un kura veidojama jau sākumskolā (vai pirmsskolas apmācībā) un integrējama visos izglītības posmos; f) stingrāku uzsvāru uz priekšmetiem, kas saistīti ar Eiropas sabiedrības digitalizāciju, lai apmācāmos iepazīstinātu ar kodēšanas jēdzieniem un veidotu prasmes tādās jomās kā kibernetika un plašsaziņas līdzekļu lietotprasme; g) nodomu Eiropā ikvienam apmācāmajam nodrošināt vismaz vienu praktisku uzņēmējdarbības pieredzi, gan formālajā izglītībā, gan ikdienējās mācīšanās procesā vairāk iekļaujot tādu mācību praksi, kas saistīta ar uzņēmējdarbību un balstīta uz projektiem un analīzi.

Pamatojums

ES dalībvalstu pašvaldību daudzveidība ir būtisks ES politiskā un kultūras mantojuma elements un viens no svarīgākajiem atskaites punktiem aktīvam pilsoniskumam, kura pamatā ir ES pilsoņu tiesības.

10. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

7. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Atbalsts skolotājiem un mācīšanai 7. ļaut skolotājiem, skolu vadītājiem un akadēmiskajam personālam veicināt kopīgas vērtības un nodrošināt iekļaujošu izglītību: a) ar pasākumiem skolotāju, skolu vadītāju un akadēmiskā personāla iedrošināšanai, palīdzot viņiem nodot kopīgas vērtības un veicināt aktīvu pilsoniskumu, vienlaikus radot piederības izjūtu un reaģējot uz izglītojamo dažādajām vajadzībām; un b) veicinot apmaiņas un mācīšanās no līdzbiedriem programmas, kā arī ievirzi un mentorēšanu skolotājiem un akadēmiskajam personālam.	Atbalsts skolotājiem un mācīšanai 7. ļaut skolotājiem, skolu vadītājiem un akadēmiskajam personālam veicināt kopīgas vērtības un nodrošināt iekļaujošu izglītību: a) ar pasākumiem skolotāju, skolu vadītāju un akadēmiskā personāla iedrošināšanai, palīdzot viņiem nodot kopīgas vērtības un veicināt aktīvu pilsoniskumu, vienlaikus radot piederības izjūtu un reaģējot uz izglītojamo dažādajām vajadzībām; un b) veicinot paraugprakses apmaiņas un mācīšanās no līdzbiedriem programmas, kā arī ievirzi un mentorēšanu skolotājiem un akadēmiskajam personālam, kā arī “Erasmus+” programmas nodrošināto mobilitāti⁽¹⁾; un c) veicinot pasākumus, kas atvieglo apmaiņu starp skolotājiem un vecākiem/aprūpētājiem, lai stiprinātu saikni starp skolu un ģimenes/mājas vidi un veicinātu pastāvīgu dialogu; tas ir būtiski, lai apmācāmos veiksmīgi integrētu skolas vidē un kopumā nodrošinātu viņu socializāciju. ⁽¹⁾ COR-2017-03139 – SEDEC-VI/029: “Skolu un augstākās izglītības modernizācija Eiropā”

Pamatojums

—

11. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

11. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	12. gādāt, ka visas publiskās iestādes, skolas un izglītības iestādes Eiropas Savienībā ir aprīkotas ar vajadzīgo ātrgaitas platjoslas infrastruktūru un digitālo aprīkojumu – it īpaši tās, kas atrodas ģeogrāfiski, demogrāfiski un sociāli problemātiskās teritorijās –, lai digitālajā laikmetā nepieļautu izglītības un kultūras plaisas palielināšanos.

Pamatojums

Pašsaprotoams.

12. grozījums

Priekšlikums Padomes ieteikumam par kopīgu vērtību, iekļaujošas izglītības un Eiropas dimensijas mācībās veicināšanu

15. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
15. izvērtēt un novērtēt rīcību, kas veikta, reaģējot uz šo ieteikumu, jo īpaši izmantojot ET2020 sistēmu, tostarp izglītības un apmācības pārraudzības pārskatu.	15. katru gadu, ar Eiropas pusgada procesa starpniecību un izmantojot ET2020 sistēmu, tostarp izglītības un apmācības pārraudzības pārskatu, izvērtēt un novērtēt rīcību, kas veikta, reaģējot uz šo ieteikumu.

Pamatojums

Ja šī dimensija tiks iekļauta Eiropas pusgada procesā, būs iespējams efektīvi pārraudzīt un novērtēt sasniegumus šajā jomā.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. atbalsta vispārējo redzējumu par Eiropas izglītības telpu un piekrīt, ka izglītība un kultūra ir svarīgi faktori, kas ļauj palielināt Eiropas izturību aizvien straujākas globalizācijas kontekstā un pašreizējos ģeopolitiskajos apstākļos;
2. piekrīt, ka ir stingrāk jāatbalsta galvenās ES pamatvērtības, uz kurām Eiropas Savienība ir balstīta un kurām, pievienodamās Eiropas Savienībai, ir piekritušas visas ES dalībvalstis; šajā saistībā uzsver, ka ir jāsauglabā kopīgā apņemšanās turēt godā šīs vērtības kā būtisku Eiropas identitātes elementu, kas prasa aktīvu, kultūru daudzveidībā sakņotu Eiropas pilsoniskumu;
3. uzsver, ka izglītībai un kultūrai ir plaša ietekme uz visām dzīves jomām un jo īpaši uz sabiedrības stiprināšanu, un tādēļ tās ir svarīgs instruments, kas sekmē dziļāku eiropiešu kultūras integrāciju, tādējādi veicinot arī sociālo integrāciju; norāda, ka šajā saistībā būtiski svarīgs elements ir pilsoniskuma izglītība, un uzsver, ka plašākas sabiedrības informēšana par ES pilsonību galvenokārt jāorientē uz jauniešiem ⁽¹⁾;
4. uzsver, ka galvenā atbildība par izglītības un kultūras politikas izstrādi jāuzņemas dalībvalstīm un to reģionālajām un vietējām pašvaldībām un ka saskaņā ar LESD 6. pantu ES līmenī veiktajām darbībām būtu tikai jāpapildina, jāatbalsta vai jākoordinē dalībvalstu darbības un jāveicina reģionālās un vietējās sadarbības iniciatīvas šajās jomās. Uzsver, ka ES rīcībai šajā jomā jābūt pilnībā pamatotai no subsidiaritātes un proporcionalitātes viedokļa;
5. uzsver kultūras kā nozīmīga identitātes veidotāja lomu un līdz ar to arī nepieciešamību veicināt iniciatīvas, kas ar kultūras starpniecību stiprina Eiropas identitāti, lai Eiropas līmenī uzturētu demokrātisko struktūru leģitimitāti, un tāpēc atbalsta iniciatīvas, kuras vērstas uz ES māksliniecisko un kultūras darbu īpašās vērtības savstarpēju iepazīšanu un izplatīšanu eiropiešu vidū, lai stiprinātu mūsu Eiropas identitātes kopīgos kultūras elementus;
6. norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga loma izglītības un kultūras politikā, jo pašvaldībām ir tieša saskare ar Eiropas iedzīvotājiem, un uzsver, ka tām arī turpmāk ir jāsauglabā galvenā loma ierosināto pasākumu un reformu ieviešanā un pielāgošanā;

⁽¹⁾ CDR 1319/2017.

7. uzskata, ka ierosinātie pasākumi pašlaik nerada bažas par subsidiaritāti, un uzsver, ka ir svarīgi ievērot proporcionalitātes principu, lai nodrošinātu, ka netiek radīts jauns finanšu vai administratīvs slogs, vienlaikus nākamajā DFS garantējot spēcīgu finanšu atbalstu izglītības un kultūras mantojuma politikai un programmām;

Eiropas darba kārtība

8. piekrīt, ka uzskaitītās galvenās attīstības tendences ir svarīgas, bet vienlaikus norāda, ka tās nav neatkarīgas, un aicina veikt pētījumus par to, kā tās ir atkarīgas cita no citas;

9. saistībā ar zināšanu uzlabošanu par Eiropas integrācijas projektu un tā popularizēšanu jāuzsver *Europe Direct* tīkla nozīme – viens no tā mērķiem ir izplatīt informāciju par šo projektu Eiropas Savienības iedzīvotāju vidū;

10. pilnībā atbalsta to, ka Eiropas sociālo tiesību pilārā tiek nostiprinātas tiesības uz izglītību un apmācību kā sociālās pamattiesības un cilvēktiesības⁽²⁾;

Eiropas identitāte un izpratne par kultūras mantojumu

11. uzsver, ka ES Pamattiesību hartā minētās ES vērtības – cilvēka cieņa, brīvība, vienlīdzība un solidaritāte – ir svarīgas, lai varētu nodrošināt vispārēju labumu, tāpēc aicina stiprināt sociālo kohēziju, cienīt eiropiešu garīgās un morālās tradīcijas un atbalstīt iniciatīvas, kas veicina labāku dzīvi visiem kopā;

12. atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir veltīt uzmanību un resursus, lai uzlabotu zināšanas par Eiropas kultūru, vēsturi un identitāti un to popularizētu. Šajā sakarā ierosina paplašināt programmu “Eiropa pilsoņiem”, lai panāktu, ka lielāks ar šo mērķi saistīto iniciatīvu skaits saņemtu atbalstu;

13. norāda, ka svarīga nozīme ir pilsoņu līdzdalībai ES politiskajā darbībā, un, kā minēts ziņojumā *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (“Sasniegt ES iedzīvotājus: jauna iespēja”), uzsver kopienas jēdziena būtisko lomu, jo tas ietver vietējo, reģionālo, valsts un starptautisko kontekstu, kurā cilvēki dzīvo, lai radītu kopīgu publisko telpu, kurā ļaudīm sadarboties, balstoties uz vērtībām⁽³⁾. Tāpēc esošā reģionālās un valstiskās piederības sajūta jāpapildina ar Eiropas identitāti un vērtībām, lai veicinātu daudzlīmeņu pilsoniskuma veidošanos, kā tas paredzēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un Lisabonas līguma 2. pantā;

14. atkārtoti norāda uz to, ka Eiropas Kultūras mantojuma gadam (2018) ir liela nozīme izpratnes par kultūru un kultūras lomas veicināšanā gan Eiropas identitātes stiprināšanas, gan integrācijas atbalstīšanas kontekstā;

15. aicina uz ciešāku sadarbību ar dalībvalstīm, kā arī to reģioniem un pilsētām, lai pilnveidotu eiropisko redzējumu un palielinātu ES projektu un iniciatīvu uzskatāmību, ko patlaban apdraud fakts, ka panākumi bieži tiek nacionalizēti, savukārt neveiksmes – asociētas ar ES jeb “eiropizētas”, kā savā 2016. gada runā par stāvokli Savienībā uzsvēra priekšsēdētājs J.-C. Juncker;

16. aicina veikt īpašus pasākumus, lai saglabātu, attīstītu un popularizētu Eiropas tradicionālo mākslu un amatniecību, dzīvo mantojumu un vēsturi, kā arī īstenot citas kultūras un mākslas iniciatīvas un pasākumus, kas ir daļa no Eiropas mūsdienu sabiedrības kultūras un kas veido kopīgo identitāti, ņemot vērā to interaktīvo būtību, jo tās sekmē pieeju “mācīties darot” un kultūras aktivitātes;

17. tādēļ aicina Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2018) iekļaut stratēģiskās iniciatīvās, kas ļauj atbalstīt reģionālās kultūras attīstību, pastiprina savstarpējo iepazīšanu un paver jaunas iespējas ilgtspējīgam kultūrtūrismam. Šīs iniciatīvas varētu finansēt programma “Radošā Eiropa”, un tādējādi tiktu atbalstīta Eiropas kultūras mantojuma popularizēšana arī pēc 2018. gada;

⁽²⁾ CDR 3141/2017.

⁽³⁾ *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (“Sasniegt ES iedzīvotājus: jauna iespēja”) (10. lpp.), Luc Van den Brande, RK loceklis un priekšsēdētāja Junkera kga īpašais padomnieks saziņas ar iedzīvotājiem jautājumos (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf).

18. aicina izmantot šajā Eiropas identitātes stiprināšanas iniciatīvā Eiropas mantojuma zīmi, veidojot ciešāku tās saikni ar reģioniem, precizējot atlases procedūras attiecībā uz jaunām vietām, kas vēlas iegūt šo zīmi, veicinot tās popularizēšanu un nodrošinot efektīvus tās popularizēšanas pasākumus;
19. ierosina ieviest jaunas un paplašināt esošās iespējas saistībā ar kultūras mobilitāti, tajā ieverot visus reģionus, tostarp tādas attālinātas teritorijas kā tālākie reģioni un salu reģioni;
20. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir vislabākās iespējas stratēģiski analizēt to teritorijās esošo dažādo iedzīvotāju grupu specifiskās vajadzības un meklēt tām risinājumus, izveidot pamatu efektīvam starpkultūru dialogam un veicināt informētību, un atvieglot cilvēku piekļuvi kopīgai Eiropas kultūrai;
21. norāda, ka ir svarīgi rast kultūras mantojumam jaunus lietojumus un izmantojumus, attīstīt kultūras un radošās nozares, un nodrošināt apmācību un specializācijas iespējas topošajiem kultūras jomas speciālistiem;
22. uzsver kultūras kā tautu tuvināšanas instrumenta lomu, jo tā ļauj izveidot kultūras un lingvistiskas saiknes. Tas ir arī instruments, kas ļauj stimulēt politisko un ekonomisko dialogu, jo veicina savstarpēju sapratni un rada uzticību, interesi un cieņu starp valstīm;
23. norāda, ka ir svarīgi nodot Eiropas kultūru un tās vērtības Eiropas jauniešiem;

Izglītība

24. norāda: varētu izrādīties, ka sabiedrības digitalizācija Eiropā patlaban ir ES projekts, kas ietver vislielāko pārveidošanas potenciālu, arī izglītības jomā. Tas ir pakāpenisks, daudzdimensiju process, kurā ir jāattīsta ne tikai mācību pieredze visa vecuma apmācāmo grupām, bet arī komunikācija, izvērtēšana, pārvaldība un administrēšana, datu vākšana un analīze visos izglītības posmos;
25. vērš uzmanību uz iespēju ļaunprātīgi izmantot digitālos resursus, kas antidemokrātisku spēku rokās var kļūt par bīstamu propagandas instrumentu; tāpēc atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu "Vēršanās pret dezinformāciju tiešsaistē: Eiropas pieeja" ⁽⁴⁾, kurš kopumā atsaucas uz četriem principiem – pārredzamība, integritāte, līdzdalība un sadarbība –, kā norādīts ziņojumā "Sasniegt ES iedzīvotājus: jauna iespēja" ⁽⁵⁾;
26. pauž bažas par Komisijas secinājumu, ka "daudzām skolām vēl nav pieejama ātrdarbīga savienojamība un digitālās iekārtas". Šo apstākli pastiprina tas, ka daudzas no šīm skolām atrodas reģionos ar demogrāfiskajām, ģeogrāfiskajām un sociālajām problēmām – it īpaši salu, attālinātos un tālākajos reģionos –, un, ja vien ātri netiks īstenoti attiecīgi pasākumi, izglītības plaisa palielināsies, nevis samazināsies;
27. uzsver, ka digitalizācija ir saistīta ar papildu prasību izvērzišanu skolotājiem prasmju un kompetenču ziņā un ka iesaistītajām personām izglītības darbinieki ir jāsaģatavo savlaicīgi un pienācīgi gan izglītības, gan apmācības ietvaros; vienlaikus norāda, ka tā varētu pavērt iespējas novatoriskām pasniegšanas metodēm un mijiedarbībai;
28. turklāt brīdina, ka pieaugošā digitalizācija arī palielina iespējamo kiberuzbrukumu platību un ietekmi, un šo apstākli vēl vairāk saasina tas, ka skolu vāktie un izmantotie dati pēc būtības ir svarīgi un privāti;
29. saistībā ar iepriekšējo punktu stingri iesaka gan izglītības programmatūrā, gan ikvienā programmatūrā vai datubāzē, ko izmanto izglītības iestādes, piemērot integrētas drošības pieeju; jāievieš pārredzama politika personas datu vākšanai un uzglabāšanai;

⁽⁴⁾ COM(2018) 236 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf

30. lai arī atzīst, ka sākotnējā attieksme, vērtības un identitāte lielā mērā veidojas ģimenē un plašākā mājas vidē vispār, rosina izstrādāt pasākumus, kas ļautu aktīvi sadarboties ar vecākiem, lai stiprinātu gan saikni starp vecākiem un skolu, gan visaptverošu mācību koncepciju kopumā;

31. norāda, ka vājas valodu prasmes ir būtisks šķērslis darba ņēmēju pārvietošanās brīvībai, un uzsver, ka mūžizglītības iniciatīvas un valodu mācību sākotnējās un tālākizglītības programmas darba ņēmējiem Eiropas Savienībā un profesionāļiem dod iespēju labāk pielāgoties darba tirgus vajadzībām;

32. vērš uzmanību uz šādu faktu: pastāv uzskats, ka valodas daudz efektīvāk var apgūt agrīnā vecumā, un aicina sākumskolas mācību programmās valodu apguvei piešķirt lielāku lomu;

33. ierosina, ka tas pārvaldības līmenis, kas atbild par mācību programmu izstrādi skolām, lielāku uzmanību pievērš ar kultūru un etnogrāfiju saistītajiem vēstures aspektiem, kuros ietverta kritiskā un filozofiskā analīze par vispārējām vērtībām daudzveidības kontekstā, un iekļauj šajās programmās arī sadaļu par Eiropas Savienību, kurā tiktu uzsvērtas cilvēktiesību, pilsoniskuma ideālu un kosmopolītisma loma tās veidošanā; tāpēc iesaka turpināt sadarbību ar kultūras jomas pārstāvjiem vietējā līmenī, piemēram, lai izstrādātu kultūras izglītības plānu, kurš papildinātu mācību programmu, un kultūras maršrutu, kas ļautu iepazīties ar vietējo kultūras un mākslas piedāvājumu;

34. turklāt aicina lielāku uzmanību veltīt ar sabiedrības digitalizāciju saistītiem jautājumiem, lai apmācāmos iepazīstinātu ar kodēšanas jēdzieniem un veidotu prasmes – ne vien pragmatiskās, bet arī ētiskās, kritiskās un analītiskās prasmes – tādās jomās kā kibernetika, sociālie tīkli un plašsaziņas līdzekļi;

35. atbalsta nodomu Eiropā ikvienam apmācāmajam vai māceklim nodrošināt vismaz vienu praktisku uzņēmējdarbības pieredzi, ja iespējams citā ES valstī, un iesaka gan formālajā, gan neformālajā izglītībā, kā arī uzņēmumos, asociācijās, fondos un citās jebkāda veida privātās vai publiskās struktūrās vairāk iekļaut ar uzņēmējdarbību un ar projektiem un analīzi saistītu mācību praksi, tādējādi veicinot uzņēmējdarbības garu un radošumu. Tāpēc aicina turpināt sadarbību starp skolām, privāto sektoru un trešā sektora struktūrām, kā arī mudina izstrādāt tādas izglītības programmas, kuru mērķis būtu pielāgot studentu prasmes darba tirgus vajadzībām;

36. atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgas iespējas ikvienam apmācāmajam un māceklim un mazināt nevienlīdzību, un iesaka veikt padziļinātu izpēti par šo atšķirību cēloņiem, lai Eiropas iniciatīvas šajā jomā kļūtu efektīvākas;

37. īpaši iesaka vērst uzmanību uz to, ka norāde “jāiet tālāk par vienlīdzīgām iespējām” būtu jāsaprot kā mērķis “nodrošināt vienlīdzīgas iespējas”, lai garantētu iekļaušanu, kas prasa izlēmīgu rīcību. Šādus pasākumus nevar orientēt tikai uz to, lai novērstu nevienlīdzības, nepietiekamas pārstāvības un atstumtības radītās sekas, līdzsvarojot izglītības iespējas. Tā vietā iestādēm savi pasākumi jāorientē uz to, lai novērstu pamatcēloņus un palīdzētu iedzīvotājiem un kopienām tos pārvarēt. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kas Eiropas iedzīvotājiem atrodas vistuvāk, ir jābūt iespējai pētīt, izstrādāt un īstenot šādus pasākumus saskaņā ar vietējo kopienu specifiskajām vajadzībām;

38. uzsver to, ka, izstrādājot izglītības un apmācības sistēmu reformas, ir ļoti svarīgi izpētīt reģionālās atšķirības, veidot vienotu pamatu ES dalībvalstu izglītības sistēmās un tādējādi novērst ekonomiskās un sociālās sekas, ko Eiropas Savienībā rada pastāvošais prasmju trūkums un prasmju neatbilstība. Norāda arī: lai atjaunotu saikni ar vietējām organizācijām, Savienībai ir pilnībā jāatzīst un jāizmanto pilsoniskās sabiedrības pārstāvju zināšanas⁽⁶⁾;

39. atgādina: lai stimulētu attiecīgu valsts līmeņa procedūru izveidi, ir svarīgi ieviest vienotu sistēmu ikdienējās mācīšanās un neformālās izglītības atzīšanai;

40. stingri atbalsta nodomu veicināt programmu *Erasmus+*, lai līdz 2025. gadam dubultotu dalībnieku skaitu, iesaistītu apmācāmos no nelabvēlīgas vides un šo programmu paplašinātu, aptverot mūžizglītības un izglītotāju mobilitātes aspektus, tādējādi nodrošinot visiem apmācāmajiem mobilitāti ar vienādiem nosacījumiem neatkarīgi no viņu dzīvesvietas, un ietverot arī tos, kuri dzīvo attālinātos, salu un tālākajos reģionos;

⁽⁶⁾ Van den Brande, *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (“Sasniegt ES iedzīvotājus: jauna iespēja”), 14. lpp.

41. lai atspēkotu dezinformācijas kampaņas un tendenciozas viltus ziņas, iesaka mudināt un stimulēt ES iestādes ātri reaģēt un proaktīvi sniegt attiecīgos datus saprotamā veidā. Labākus mehānismus, kā atbildēt uz iedzīvotāju jautājumiem un problēmām, var piedāvāt arī modernās tīkla tehnoloģijas;
42. norāda: lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi *Erasmus+* resursiem, ikvienam Eiropas iedzīvotājam ir vajadzīga vienlīdzīga piekļuve informācijai un atbalstam. Tādēļ ir jāparedz īpaša kārtība, kā sasniegt izglītojamos no nelabvēlīgas vides. Ja vietējās un reģionālās pašvaldības varētu palīdzēt savas kopienas iedzīvotājiem un organizācijām piedalīties programmā, rastos iespēja ilgtspējīgā un efektīvā veidā paplašināt programmu *Erasmus+*;
43. atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir palielināt pašreizējo programmas *Erasmus+* biroju administratīvās spējas, piemēram, īstermiņa darbinieku apmaiņu, administratīvās informācijas dienas un citas metodes, kas uzskatāmas par vajadzīgām, lai mazinātu administrācijas kvalifikācijas atšķirības dažādās *Erasmus+* izglītības iestādēs, kas savukārt noved pie iespēju nevienlīdzības šo iestāžu studentiem;
44. ierosina *Erasmus+* darbības jomā iekļaut pasākumus, kas sekmē iedzīvotāju iesaisti zinātnē un ar to saistīto filozofisko domāšanu, ņemot vērā šādu pasākumu nozīmi mūžizglītībā, to spēju veidot spēcīgus partneru lomas modeļus un to nozīmi humanitāro un sociālo zinātņu, zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas jomas veicināšanā;
45. norāda, ka mūžizglītība ietver pieaugušo izglītību, bet nenozīmē tieši to pašu. Pieaugušo izglītība ļauj segt gan izglītības vajadzības, kas ar darbu saistītu pārmaiņu rezultātā rodas aizvien lielākam skaitam pieaugušo, gan arī pieprasījumu pēc citām zināšanām un sociālajām prasmēm mūžizglītības kontekstā. Tā ir atkarīga no nepārtrauktas zinātkāres un centieniem iegūt zināšanas un izcilību, un to var attīstīt jau sākumskolas (vai pirmsskolas) izglītībā un tā būtu jāiekļauj visos izglītības posmos;
46. apzinās, ka *Erasmus+* atbalstam būs vajadzīgs apjomīgs finansējums un vienkāršākas procedūras nolūkā sasniegt programmas mērķus; šajā ziņā atzīst, ka Apvienotā Karaliste patlaban ir nozīmīgs dalībnieks minētajā programmā, un tāpēc aicina notiekošajās sarunās vienoties par to, lai Apvienotās Karalistes reģioni un vietējās pašvaldības varētu arī turpmāk piedalīties Eiropas sadarbības programmās laikposmam pēc 2020. gada, tāpat kā to jau dara citas valstis, kas nav ES dalībvalstis;
47. stingri atbalsta prioritāros pasākumus veidot ietverošas un savstarpēji saistītas augstākās izglītības sistēmas un aicina īpašu uzmanību pievērst perifērām un tālāko reģionu augstskolām un pārrobežu sadarbībai. Būtu jāvalda uzskatam, ka neviena augstskola nav perifēra un visas augstskolas ir arī reģionālas vai tām vajadzētu būt arī reģionālām;

Galvenās politikas jomas

48. kopumā atzinīgi vērtē svarīgākos Eiropas Komisijas politikas ierosinājumus un uzsver, ka svarīgi ir visu Eiropas sabiedrību, it īpaši jauniešus, uz klausīt un iesaistīt izglītības un kultūras politikas reformu izstrādē;
49. lai arī uzskata, ka Eiropas dimensijas stiprināšana *Euronews* kontekstā ir solis pareizajā virzienā, RK brīdina, ka tā var būt tikai viena daļa no daudz plašākas politikas un plašsaziņas līdzekļu un informācijas stratēģijas, kuru mērķis ir reaģēt uz jaunākajām sabiedrības un ģeopolitikas attīstības tendencēm.

Briselē, 2018. gada 17. maijā

Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Karl-Heinz LAMBERTZ